

שוויון ערך בני האדם: שלב ב' - חברותא/קבוצות

העיקרון של שוויון ערך בני האדם בא לידי ביטוי בניסוח החוקים שהחברה מכילה על חבריה. כשבוחנים חוקים של חברה מסוימת, ניתן לזהות אם החוקים חלים על הכול באורח שוויוני, או אם חוקים אלה מפלים לטובה קבוצות חברתיות מסוימות, ולרעה - קבוצות אחרות. בכל מדינה דמוקרטית אנו פוגשים כמה סוגי שוויון. ביסוד כולם השוויון המהותי, שוויון ערך האדם, הקובע כי כל בני האדם נבראו שווים.

עיינו בהצהרות העצמאות של ארצות הברית ומדינת ישראל וכן בהצהרת ארגון האומות המאוחדות.

מדינת ישראל

מדינת ישראל נוסדה בה' באייר התש"ח, 14 במאי 1948. בטקס ההכרזה קרא דוד בן-גוריון, שעמד בראש הממשלה החדשה, את "מגילת העצמאות". במגילה נוסחו עקרונות היסוד של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי וכמדינה בעלת אופי דמוקרטי.

האומות המאוחדות

ההכרה בשוויון בין בני אדם ובזכויות היסוד שלהם הכו שורש במדינות שנסודו ועיגנו זאת בהצהרת העצמאות של כל אומה. אולם בעקבות שתי מלחמות העולם אשר הפרו בצורה בוטה את ערכי כבוד האדם, החופש והשוויון ועל רקע זה הוקם ארגון האומות המאוחדות ב-10 בדצמבר 1948, ובהכרזתו נכתב כך:

ארצות הברית

בארצות הברית כונן המשטר הדמוקרטי המודרני הראשון. ב"הכרזת העצמאות" של ארצות הברית בשנת 1776 הצהרת העצמאות נשענת על רעיונות ההשכלה, התבונה והקדמה, דוגלת בשוויון ובחירות לכול, וכך נכתב:

מְדִינַת יִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה פְּתוּחָה לְעַלְיָה יְהוּדִית וְלְקְבוּץ גִּלְיֹת; תִּשְׁקַד עַל פְּתוּחַ הָאָרֶץ לְטוֹבַת כָּל תּוֹשְׁבֶיהָ;

תִּהְיֶה מְשֻׁתָּתָה עַל יְסוּדֵי הַחֲרוּת, הַצְּדָק וְהַשְּׁלוֹם לְאוֹר חַזְוֹנֵם שֶׁל נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל;

תִּקְיָם שְׁוִיוֹן זְכוּיֹת חֲבֵרְתִי וּמְדִינִי גְמוֹר לְכָל אֲזְרָחֶיהָ בְּלִי הַבְּדֵל דָּת, גִּזְע וּמִין; תִּבְטְיַח חֶפְזֵ דָת, מְצַפּוֹן, לְשׁוֹן, חֲנוּךְ וְתִרְבוּת; תִּשְׁמֹר עַל הַמְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל כָּל הַדְּתוֹת;

וְתִהְיֶה נֶאֱמָנָה לְעִקְרוֹנוֹתֶיהָ שֶׁל מְגִלַת הָאֲמוֹת הַמְּאֻחָדוֹת.

... לפיכך מכריזה העצרת באוזני כל באי העולם את ההכרזה הזאת, כדי שכל יחיד וכל גוף חברתי ישווה תמיד לנגד עיניו וישאף לטפח, דרך לימוד וחינוך, יחס של כבוד אל הזכויות ואל החירויות הללו

סעיף א: כל בני האדם נולדו בני חורין ושווים בערכם ובזכויותיהם...

סעיף ב: כל אדם זכאי לזכויות ולחירויות שנקבעו בהכרזה ללא אפליה כלשהי מטעמי גזע, צבע, מין, לשון, דת, דעה פוליטית ...

"... מקובלות עלינו אמיתות אלה כמוכחות מאליהן, שכל בני-האדם נבראו שווים, שהבורא העניק להם זכויות מסוימות שאי-אפשר לשלול מהם, וביניהן הזכות לחיים, לחופש ולרדיפת האושר.

כדי להבטיח זכויות אלה מוקמות בקרב בני האדם ממשלות, השואבות את סמכויותיהן הצודקות מהסכמתם של הנשלטים, ובכל פעם שצורת ממשל כלשהי הופכת הרסנית ביחס לזכויות אלה, הרי שזכותו של העם לשנותה או לבטלה, ולהקים ממשלה חדשה, שיסודותיה מושתתים על עקרונות אלה

הדגישו את המילים המרכזיות או הערכים המרכזיים העולים מן ההצהרה שקיבלתם לקרא. היערכו לרישום המילים בענן מילים המשותף או מסך מחשב הכיתה. הסבירו כיצד בא לידי ביטוי עקרון "שוויון ערך בני האדם" בהצהרה שקראתם?

